



Merkezi Yönetim Bütçesi

Eylül 2021

Şakir Turan

turans@tskb.com.tr

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

	Eyl 20	Eyl 21	Değişim	Oca.- Eyl. 2020	Oca.- Eyl. 2021	Değişim	2021 Bütçe Tahmini	Ocak-Eylül Bütçe Gerçekleşme Oranı
Gelirler	78,916	117,921	49.4%	729,422	990,557	35.8%	1,101,146	90.0%
Vergi	68,311	95,619	40.0%	578,729	808,428	39.7%	922,744	87.6%
Vergi Hariç	10,604	22,302	110.3%	150,692	182,129	20.9%	178,402	102.1%
Harcamalar	108,580	141,507	30.3%	870,013	1,051,650	20.9%	1,346,139	78.1%
Faiz-dışı	92,371	127,399	37.9%	762,189	909,377	19.3%	1,166,596	78.0%
Faiz	16,209	14,108	-13.0%	107,824	142,273	31.9%	179,542	79.2%
Faiz Dışı Fazla	-13,455	-9,478		-32,767	81,180	-347.7%	-65,450	
Bütçe Dengesi	-29,665	-23,586		-140,591	-61,093	-56.5%	-244,993	

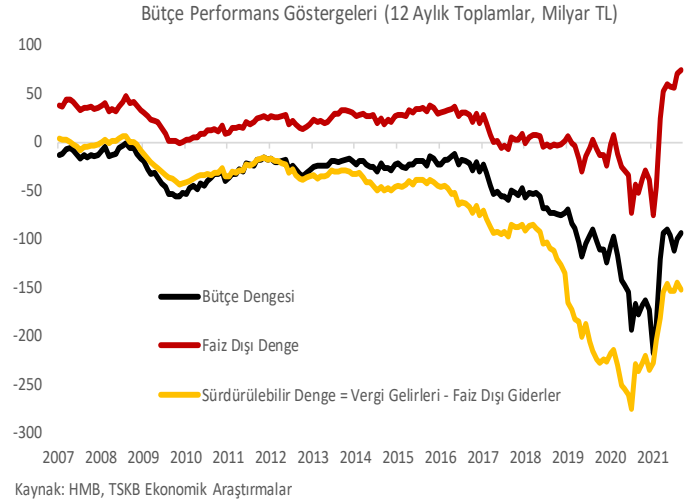
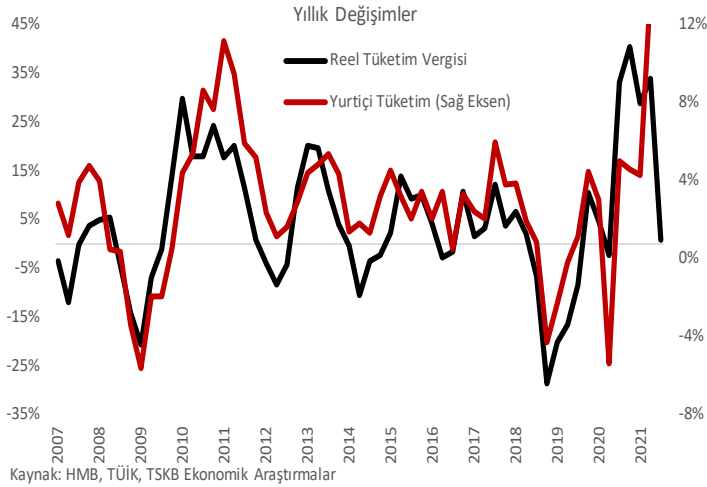
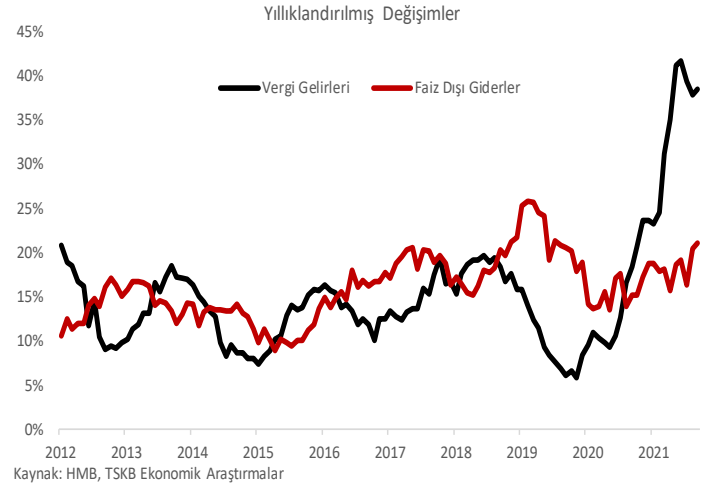
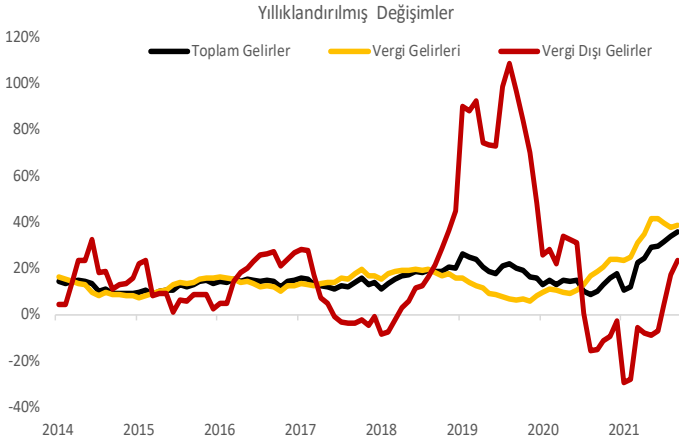
Faiz giderlerindeki azalış ve vergi hariç gelirlerdeki hızlı artışla Eylül'de merkezi yönetim bütçesinde genel ve faiz dışı dengede açık geriledi. Merkezi yönetim bütçesi toplam gelirleri Eylül 2021'de 2020'nin aynı dönemine göre %49,4 artarak 117,9 milyar TL olurken, toplam harcamalar aynı dönemde %30,3 artışla 141,5 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. Böylece genel bütçe açığı 2020 Eylül'deki 29,7 milyar TL'den Eylül 2021'de 23,6 milyar TL'ye indi. Aynı dönemde faiz dışı açık 13,5 milyar TL'den 9,5 milyar TL'ye geriledi.

Eylül'de hem vergi hem de vergi hariç gelirlerde hızlı artış kaydedildi. Temmuz'da yavaşlayan vergi gelirleri Ağustos'un ardından Eylül'de de hızlanarak yıllık bazda %40,0 arttı. Kurumlar vergisi %984,6 artışla en hızlı artış kaydeden kalemler olurken, bunu %159,0 ile dahilde alınan katma değer vergisi (KDV) izledi. Bu dönemde gelir vergisinde yıllık artış %76,2 olurken, uluslararası ticaretten alınan vergide artış %30,7 seviyesinde kaldı. Öte yandan, özel tüketim vergisi (ÖTV) yıllık bazda %9,0, banka ve sigorta muameleleri vergisi %24,1 azaldı. Bu sonuçlarla tüketim üzerinden alınan vergilerin toplamı yıllık bazda nominal olarak %35,7 artarken, reel olarak %13,5 artış yaşandı. Eylül'de damga vergisi ve diğer vergiler ile harçlarda güçlü artışlara ulaşıldı. Bununla birlikte Eylül'de vergi dışı gelirler de yıllık bazda %110,3 ile güçlü bir artış kaydetti. Gelirler tarafındaki bu canlılık iç talepteki yavaşlamanın sınırlı kaldığını teyit ederken, bazı kalemlerde geçen yılın baz etkileri öne çıktı. Bununla birlikte, vergi dışı gelirlerdeki güçlü artış büyük ölçüde kamunun faiz gelirleri kaynaklı oldu.

Faiz giderleri Eylül'de gerilerken, faiz dışı giderlerdeki hızlanma sürdü. Eylül'de faiz giderleri yıllık bazda %13,0 ile altı ay sonra yeniden azaldı. Öte yandan, Ağustos'ta olduğu gibi Eylül'de de faiz dışı giderler hızlandı ve yıllık bazda %37,9 arttı. Personel giderleri (%22,0) ve SGK'ya devlet primi giderleri (%24,4) ile cari transferler (%34,1) görece ılımlı artışlar kaydeden kalemler oldu. Ancak aynı dönemde sermaye transferlerinde (%441,3), mal ve hizmet alım giderlerinde (%66,4) ve sermaye giderlerinde (%44,5) artışlar güçlü gerçekleşti.

Eylül sonuçlarıyla birlikte, ilk dokuz ayda bütçe gelirleri iç talepte yavaşlamanın sınırlı kalması ve enflasyonist etkilerle harcamaların bir buçuk katı arttı. Gelirler Ocak-Eylül döneminde yıllık bazda %35,8 artarken, harcamalarda artış %20,9 oldu. Faiz hariç harcamalarda %19,3 ile enflasyonun hafif altında kaldı. Böylece 2020 Ocak-Eylül döneminde 140,6 milyar TL olan bütçe açığı 2021'in aynı döneminde 61,1 milyar TL'ye indi. Aynı dönemde 32,8 milyar TL açık veren faiz dışı denge 81,2 milyar TL fazla verir noktaya geldi.

Eylül ayı bütçesinde vergi gelirlerindeki artış büyük ölçüde iç talepteki yavaşlamanın sınırlı kalması ve enflasyonist etkileri yansıtırken, vergi dışı gelirlerdeki güçlü artış geçici unsurlar taşıyor. İç talebin sınırlı yavaşlamaya karşı gücünü koruduğu bu ortamda enflasyonist etkiler Eylül ayında da bir çok vergi kalemindeki artışların yüksek oranda gerçekleşmesini sağladı. Ancak faiz gelirlerinde Eylül'de görülen bu yüksek artışın gelecek aylarda sürmesi mümkün olmayabilir. Harcamalar tarafında ise faiz giderlerindeki gerileme olumlu olsa da faiz dışı giderler tarafında hızlanma daha fazla kalemlerde gözlenmeye başladı. Bu nedenle bütçe performans göstergelerindeki toparlanma son çeyrekte hız kesebilir. Gerçekleşmeler ve mevcut dinamikler gelirler tarafında Orta Vadeli Program (OVP) hedeflerinin aşılabileceğine işaret ediyor. Bununla birlikte, harcamalar tarafında yılın sonlarına doğru kullanılabilecek bir alan olduğu görülüyor. 2022 yılı vergi gelirleri açısından iç talepteki olası yavaşlama bir zorluk olarak öne çıkarken, faiz yükünün artacağı tahmini altında bütçe hedeflerine ulaşılabilmesi için hükümetin tasarruf eğilimini kararlılıkla sürdürmesinin önemli olacağını düşünüyoruz.



TSKB
Danışmanlık Hizmetleri
Ekonomik Araştırmalar
 ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr
 MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81
 FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE
 Tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2021 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamiyle kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.